

Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki w Gdańsku

SYLABUS

(dla przedmiotu zajęć zbiorowych)

Autorzy opracowania: mgr Kamil Cieślak;

Nazwa przedmiotu	Podstawy kompozycji
Kierunek studiów	Kompozycja i Teoria Muzyki
Specjalność	Teoria Muzyki
Poziom studiów	licencjackie
Tryb	stacjonarne
Jednostka prowadząca	Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki
Osoby realizujące	mgr Kamil Cieślak;

efekty kształcenia - wiedza

- posiada znajomość elementów struktury dzieła muzycznego i modeli formalnych utworów (K_W03)
- posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych, szczególnie w zakresie dyrygentury symfoniczno-operowej (K_W12)
- posiada znajomość podstawowych wzorców leżących u podstaw improwizacji i aranżacji (K_W20)
- posiada znajomość instrumentacji z elementami instrumentoznawstwa (K_W19)

efekty kształcenia - umiejętności

- posiada podstawowe umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego (K_U23)
- posiada zdolność organizowania materiału dźwiękowego (K_U10)
- potrafi kształtować i łączyć w większe całości elementy formy muzycznej (K_U13)

efekty kształcenia - kompetencje społeczne

- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikające z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K03)
- posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów (K_K04)
- w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną (K_K07)
- potrafi podjąć dyskurs i wyrazić autonomiczną opinię nt. stylów, nurtów i tendencji kompozytorskich w różnych okresach rozwoju muzyki (K_K09)
- umie krytycznie analizować własną twórczość (K_K08)

założenia, cele oraz charakterystyka przedmiotu

Podstawowym założeniem przedmiotu „Podstawy kompozycji” jest zainicjowanie wśród studentów samodzielnej praktyki twórczej w dziedzinie komponowania utworów muzycznych. Procesowi temu służyć ma wiedza teoretyczna, którą studenci zdobyli w czasie pierwszych dwóch lat studiów I stopnia. Dotyczy ona przede wszystkim:

- materiału dźwiękowego oraz sposobów jego kształtowania;
- instrumentacji oraz instrumentoznawstwa;
- form i gatunków muzycznych w różnych okresach historii muzyki;
- kształtowania formy muzycznej;
- stylów i nurtów kompozytorskich (historycznych oraz współczesnych).

Powyższe zagadnienia mają na celu przełożenie posiadanej wiedzy na praktykę kompozytorską, tj. twórcze, praktyczne podejście do elementarnych zasad organizacji materii dźwiękowej. Z uwagi na powyższe, przedmiot ma przede wszystkim charakter ćwiczeniowy, a jego wykładowe elementy sprowadzają się do zawężania pola dyskusji teoretyczno-analitycznej prowadzącego przedmiot i studentów. Wpływające z tego tytułu uzgodnienia wyjściowe przekładają się następnie na indywidualne realizacje kompozytorskie.

sposób realizacji

zajęcia stacjonarne

wymagania wstępne i dodatkowe

Wymagania wstępne:

- znajomość założeń harmonii systemu dur-moll;
- znajomość rozszerzonej tonalności, bitonalności, politonalności;
- znajomość podstaw dodekafonii, serializmu, punktualizmu;
- znajomość podstaw indywidualnych systemów dźwiękowych w muzyce XX w.;
- biegłość w zakresie instrumentacji (na jeden instrument wielogłosowy i obsady kameralne).

Wymagania dodatkowe (non obligato):

- umiejętność obsługi dowolnie wybranego edytora nutowego.

zalecane fakultatywne komponenty przedmiotu

bibliografia podstawowa

1. Chomiński J. M., Wilkowska-Chomińska K: Wielkie Formy Instrumentalne. PWM Kraków 1987.
2. Dahlhaus C.: Forma. [w:] Res Facta 4. PWM Kraków 1970.
3. Harley J.: Znaczenie formy symfonicznej w muzyce Lutosławskiego. [w:] Estetyka i styl twórczości Witolda Lutosławskiego. Musica Iagellonica, Kraków 2000.
4. Kaczyński T.: Rozmowy z Witoldem Lutosławskim. PWM Kraków 1972.
5. Lutosławski W.: Kompozytor a odbiorca. Ruch Muzyczny 1964 nr 4. [w:] Estetyka i styl twórczości Witolda Lutosławskiego. Musica Iagellonica, Kraków 2000.
6. Messiaen O.: Technique de mon langage musical. [w:] Res Facta 7, PWM Kraków 1973.
7. Meyer L. B.: Emocja i znaczenie w muzyce. PWM Kraków 1974.
8. Moskalenko W.: O twórczych mechanizmach indywidualnego stylu muzycznego. [w:] Język, system, styl, forma w muzyce. AM Bydgoszcz 2003.
9. Paja-Stach J.: Lutosławski i jego styl muzyczny. Musica Iagellonica, Kraków 1997.
10. Pałubicki K.: Współczesne techniki kompozytorskie, tom I Hindemith – Messiaen. PWSM Sopot 1965.
11. Rae Ch. B.: Organizacja wysokości dźwięków w muzyce Lutosławskiego. Muzyka XL 1995 nr 1-2.
12. Rae Ch. B.: Świat dźwiękowy Lutosławskiego: świat kontrastów. [w:] Estetyka i styl twórczości Witolda Lutosławskiego. Musica Iagellonica, Kraków 2000.
13. Rudziński W.: Warsztat kompozytorski Béli Bartóka. PWM Kraków 1964.
14. Schönberg A.: Moja ewolucja. [w:] Res Facta 6. PWM Kraków 1972.
15. Strawiński I.: Poetyka muzyczna. [w:] Res Facta 4. PWM Kraków 1970.
16. Webern A.: Droga do Nowej Muzyki. [w:] Res Facta 6. PWM Kraków 1972.
17. Zeszyt Naukowy nr 3. PWSM Kraków 1978.

bibliografia uzupełniająca

1. Guzowski K.: Definicje (materiały nie publikowane).
2. Habela J.: Słowniczek muzyczny. PWM Kraków 1958.
3. Kompozytorzy polscy 1918-2000. Tom I. Eseje. (red. Marek Podhajski). Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku, Gdańsk 2005.
4. Kopaliński W.: Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych. Wiedza Powszechna, Warszawa 1968.
5. Lendvai E.: Einführung in die Formen- und Harmoniewelt Bartók's. [w:] Béla Bartók. Weg und Werk, Schriften und Briefen. Budapeszt 1957.
6. Lutosławski W.: Zapiski. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2008.
7. Przemiany techniki dźwiękowej, stylu i estetyki w polskiej muzyce lat 70. AM Kraków 1986.
8. Rae Ch. B.: Świat dźwiękowy Lutosławskiego: świat kontrastów. [w:] Estetyka i styl twórczości Witolda Lutosławskiego. Musica Iagellonica, Kraków 2000.
9. Regamey K.: Próba analizy ewolucji w sztuce. PWM Kraków 1973.

semestr	forma zaliczenia	forma zajęć	wymiar godzin	wycena ects
5	zaliczenie	ćwiczenia	7.5	1.0

pedagog

mgr Kamil Cieślak;

treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia

W semestrze zimowym przewidziane jest skomponowanie utworu na jeden dowolnie wybrany instrument wielogłosowy. Punktem wyjścia jest ustalenie elementarnych parametrów utworu oraz wykład (połączony z dyskusją). Prowadzący przedmiot sugeruje wybór:

1. instrumentu;
2. materiału dźwiękowego;
3. formy muzycznej.

Ad 1. Prowadzący przedmiot przedstawia do wyboru następujące instrumenty solowe:

- fortepian;
- organy;
- klawesyn;
- akordeon;
- harfa;
- gitara;
- skrzypce;
- altówka;
- wiolonczela;
- kontrabas.

Ad 2. Prowadzący przedmiot proponuje wybór tonalności, wynikającej z własności systemu harmonii funkcyjnej (z uwzględnieniem tonalności rozszerzonej, bitonalności i politonalności). Propozycja ta jest ściśle połączona z celem nadrzędnym, a mianowicie „ćwiczeniem się” w różnych stylach kompozytorskich.

Ad 3. Wybór ram formalnych utworu uzależniony jest bezpośrednio od wyboru stylu kompozytora (bądź epoki) oraz instrumentu. Nadrzędnym priorytetem jest nakłonienie studentów do praktykowania szeroko pojętej techniki wariacyjnej.

MATERIAŁ NUTOWY: powszechnie znane i dostępne partytury najwybitniejszych kompozytorów epoki baroku, klasycyzmu, muzyki XIX i XX wieku (m. in. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Schumann, Chopin,

Brahms, Liszt, Wagner, Mahler, R. Strauss, Schoenberg, Webern, Berg, Debussy, Ravel, Messiaen, Bartók, Strawiński, Prokofiew, Szostakowicz, Szymanowski, Lutosławski, Penderecki).

metody dydaktyczne

Elementy wykładu wprowadzane są zawsze wówczas, gdy zachodzi konieczność wyjaśnienia lub dookreślenia znaczeń poszczególnych elementów dzieła muzycznego. Pozostały czas zajęć poświęca się wyłącznie na obserwację postępów studenta, analizę konkretnych etapów jego pracy oraz dyskusję.

warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania

Z uwagi na ćwiczeniowy charakter przedmiotu, podstawą zaliczenia semestru jest obecność studentów na zajęciach (wysoka frekwencja). Umożliwia to prowadzącemu przedmiot bieżący wgląd w poszczególne etapy komponowanego utworu. Na ocenę zaś składają się:

- zaangażowanie;
- twórcza inicjatywa w rozwiązywaniu problemów kompozytorskich;
- krytyczna ocena i analiza własnej pracy;
- rzetelność i uczciwość.

semestr	forma zaliczenia	forma zajęć	wymiar godzin	wycena ects
6	zaliczenie	ćwiczenia	7.5	1.0

pedagog

mgr Kamil Cieślik;

treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia

W semestrze letnim przewidziane jest skomponowanie dwóch utworów na wybrany zespół kameralny. Punktem wyjścia jest ustalenie elementarnych parametrów utworu oraz wykład (połączony z dyskusją). Prowadzący przedmiot sugeruje wybór:

1. obsady wykonawczej;
2. materiału dźwiękowego;
3. formy muzycznej.

Ad 1. Prowadzący przedmiot przedstawia do wyboru następujące obsady wykonawcze:

- trio stroikowe;
- kwartet smyczkowy;
- kwintet dęty;
- kwintet dęty blaszany;
- grupę instrumentów dętych drewnianych w obsadzie: 2 Fl. + 2 Ob. + 2 Cl. + 2 Fg.;
- grupę instrumentów dętych blaszanych w obsadzie: 4 Cr. + 2 Tr. + 3 Trbn. + Tuba.

Ad 2. Prowadzący przedmiot proponuje wybór pełnego materiału chromatycznego (dodekafonia, serializm) lub materiału ograniczonego (układy modalne lub modalno-tonalne). Propozycja ta jest ściśle połączona z celem nadrzędnym, a mianowicie „ćwiczeniem się” w różnych stylach kompozytorskich muzyki XX wieku.

Ad 3. Wybór ram formalnych utworu uzależniony jest bezpośrednio od wyboru materiału dźwiękowego, stylu kompozytora oraz obsady wykonawczej.

MATERIAŁ NUTOWY: powszechnie znane i dostępne partytury najwybitniejszych kompozytorów epoki baroku, klasycyzmu, muzyki XIX i XX wieku (m. in. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Schumann, Chopin, Brahms, Liszt, Wagner, Mahler, R. Strauss, Schoenberg, Webern, Berg, Debussy, Ravel, Messiaen, Bartók, Strawiński, Prokofiew, Szostakowicz, Szymanowski, Lutosławski, Penderecki).

metody dydaktyczne

Elementy wykładu wprowadzane są zawsze wówczas, gdy zachodzi konieczność wyjaśnienia lub dookreślenia znaczeń poszczególnych elementów dzieła muzycznego. Pozostały czas zajęć poświęca się wyłącznie na obserwację postępów studenta, analizę konkretnych etapów jego pracy oraz dyskusję.

warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania

Z uwagi na ćwiczeniowy charakter przedmiotu, podstawą zaliczenia semestru jest obecność studentów na zajęciach (wysoka frekwencja). Umożliwia to prowadzącemu przedmiot bieżący wgląd w poszczególne etapy komponowanego utworu. Na ocenę zaś składają się:

- zaangażowanie;
- twórcza inicjatywa w rozwiązywaniu problemów kompozytorskich;
- krytyczna ocena i analiza własnej pracy;
- rzetelność i uczciwość.

Podpisy autorów: